تلخیص المفاده‌ده کی بعض لغاتک معانی ترکیه‌لرینی
و استشهادا ایراد اولنان آیات کریمه‌نک
قنغی سوره‌ده اولدقلرینی مبین مجلهٔ
نفیسه نام رساله در

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على نبينا محمد واصحابه اجمعين

بعد ذا بو رساله تلخيص المفتاحده واقع بعض لغاتك معانی ترکیه لرینی واستشهادا

ایراد اولنان آیات کریمه نك قنغی سورهٔ شریفه ده اولدقلرینی مبین بر مجلهٔ

نفیسه در مطالعه سیله منتفع اولانلر دن مرجو در که مؤلفی اولان بو عبد

فقیر احمد حمد الله بن اسمعیل حامدی خیر یله یاد ایده لر ما شاء الله کان وما لم یشأ

لم یکن ولا حول ولا قوة الا بالله العلی العظیم

دیباجه

فصل الخطاب قاضی بینه ایله یا خود یمین ایله حکم ایلمکدن عبارتدر که خطاب

فاصل در یعنی قول حکم وقضاده فقاهتدن عبارتدر یعنی رأی کلامی اما بعد

کلمه سیله نطق وتکلم ایلمکدن یعنی حمدله وتصلیه ایله ابتدا ایلدکدنصکره مقصوده

اما بعد کلمه سیله شروع ایلمکدن عبارتدر فی الاصل خطاب مفاعله دن مصدردر

مخاطبه کبی بر آدمه سوز سویلمك معناسنه وبعضا خطاب کلام معناسنه مستعمل

اولور بو راده کلام معناسنه در وفصل فاصل معناسنه در وترکیب مزبور

صفتك موصوفه اضافتی بابندندر اولمغله الخطاب الفاصل دیمکدر وعند البعض

فصل الخطاب اختصار مخل واشباع ممل شائبه سندن عاری خطاب معتدلدن

عبارتدر (صحابه صادك فتحی وکسریله فی الاصل برکمسه ایله حسن الفت

ایدوب یار وهمدم اولمق معناسنه مصدردر بعده اصحاب معناسنه استعمال اولنمشدر

نهایه ده صحابه صادك فتحیله صاحبك جمعیدر وبوندن غیری فاعلك جمعی فعاله

کلدیکی یوقدر جمع مسموعدر (الصحابه وهو فی العرف من رأی النبی علیه الصلاة

والسلام وطالت صحبته معه وان لم یرو عنه علیه السلام وقیل وان لم تطل

(ضیغم سید وزننده صفتدر خیری چوق آدمه دینور (جلاله عظم قدر

معناسنه در (لیسه بر نسنه نك جوفنه ولب ومغزینه اطلاق اولنور (اعجاز

عاجز قلمق (استار سینك کسریله پرده یه دینور جمعی استار کلور (آلو

همزه نك فتحی ولامك سکونیله بر خصوصده بطائت ایدوب سعی واهتمامده

دریغ وتقصیر ایلمك (جهد جیمك فتحی وضمیله تاب وطاقت معناسنه در

ومصدر اولور چالشمق معناسنه یقال جهد فی الامر جهدا من الباب الثالث

اذا جد (تهذیب اغاج وسائر نسنه نك زوائدینی قطع وازاله ایله اصلاح

ایدوب پاکیزه وخالص ومنقح ایلمك معناسنه درکه رونق ولطافت وحسن

قیافته اغراغ اولنور فارسیده بو معنا پیراستن لفظیله تعبیر اولنور (عترت

باب اولدن (اظفر باب رابعدندر (نفع فائده لندرمك یقال نفعه نفعا

من الباب الثالث ضد ضره

مقدمة

غديره اورزوينه كيسو معناسنه در (استشزار ايپ وصاچ مقوله سنى
قوى اوملق ايچون صولدن صاغه طوغرى بوكمك وبو معناده لازم اولور
يقال استشزر الحبل فاستشزر هو اى فتله عن اليسار فتفتل (فصل
باب ثالث ورابعدندر (عقاص عينك كسريله عقصه نك جمعيدر عقصه
باش اوزره ديوشوريلوب بوكلمش واوريلمش اولان صاچه ديرلر (مقله
ميمك ضمى وقافك سكونيله كوزك آق وقاره سنى جامع شحمه سنه ديرلر
على قول آق وقاره سنه ديرلر ياخود حدقه يه ديرلر كه كوزك بيوك قاره سيدر
(تزجيج قاشلرى جنبس ايله دوزلدوب انجه واوزون يايمق (فاحم پك
سياه نسنه (مرسن سينك كسرى وفتحيله برونه اطلاق اولنور انف معناسنه
(تسريج بر نسنه يه خوب وكوزل ايلك معناسنه استعمال اولنور كه سراج
كبى تابدار ايلكدن عبارتدر يقال سرجه تسريجا اذا بهجه وحسنه تسريجك
اصل معناسى صاچ اورمكدر (سريج مصغر بنيه سيله بر معروف حداد اسميدر كه
قليچ ييارايدى سيوف سريجيه اكا منسوبدر (سراج فتيلى يانار چراغه ديرلر
قنديل واكا ملحق موم وچرا كبى (برتى مصدردر يلابيمق معناسنه واسم اولور
بارلدى يه ديرلر (جرشى جيم وراءنك كسره لرى وشينك تشديدى والفك
قصريله نفس وذات معناسنه در (ورى فتا وزننده خلق ومخلوق معناسنه در
وجه ارجعى ستر ايلدكلرى علاقه سيله سته واقفا معناسندندر بو جهتله كچمش وكله جك
خلقه اطلاق اولنيوب بر عصره وقرنده اولانه اطلاق اولنور (لوم وملامة قنامق

يقال لامه على كذا يلومه لوما وملامة اذا عذله (تعقيد پك دوكمك ياخود
چوق دوكملك وبر نسنه يى قوريلنجه قدر قينادوب قوامه كتورمك معنالرينه در
(فلل فتحتيله بر نسنه ده ياخود بر خصوصده اولان وهن وضعف حالتنه
ديرلر كه مضبوط ومستحكم اولماز (فرزدق سفرجل وزننده تنوره دوشمش
كرده لره ديرلر كه جابجا كوينوب محترق اولور وفرزدق ايله همام بن
غالب صعصعه نام شاعر معروف ملقب اولمشدر چهره سى تنوره دوشمش
كرده يه شبيه اولمسى باعث تلقيبدر (هشام هانك كسريله در
(سكب صويى دوكمك باب اولدن (جمد طوكمق باب اول وخامسدن
(اسعاد مدد واعانت ايلك (نخرة تمره وزننده مزاحم ناسه
اطلاق اولنور (حمامة كوكرجين ديدكلرى قوش (جرعاء حمرا وزننده
صغول قوملى ديرلر كه آنده كوز شكلك و با تقيلق اولماغله پاك طراق
كبى كوزل انبات ايدر اوله (حومة حانك فتحيله بر نسنه نك كوممه ومعظمنه
ياخود اشد اولان يرينه ديرلر مثلا حومة البحر دريانك انكين يرينه
وحومة الرمل وحومة القتال قوملقك ومعركه نك كوم وجمعيتلو يرينه
ياخود معركه نك جنكلى پك شديد اولان يرينه ديرلر (جندل جيمك فتحى
ونونك سكونى ودالك فتحى وكسريله بر آدمك قالديروب كوتره جكى
قدر اولان طاشه ديرلر (تسجيع قمرى وكوكرجين آوازينى ترديد
وترجيع ايلمك اوتمك باب ثالثدن (مرأى مرعى وزننده كوريله جك
يره ديرلر كه اسم مكاندر نتكه مسمع سسى ايشيديله جك يره ديرلر

نقول هو مني مرأى ومسمع بالرفع والنصب اى بحيث اراه واسمعه يعني فلانه
بكا ديداري كورليه جك وسسي ايشيديلمك يرده در عند سيبويه بو ظروف
مخصوصه دندر غير مخصوصه مجراسنه اجرا اولنمشدر (اسعاد ضمه اسماء اسوانددر
(ملكه - فتحاتله مملوك معناسنه در علماء ملكهٔ نفسانيه يه بونده تفريع ايلديلر
واول نفسانيه ده راسخ بر صفتدن عبارتدر توضيحي بودر كه نفسك ايچون
افعالدن بعض افعال سببيله بر هيئت مخصوصه حاصل اولور اول هيئته كيفيت
نفسانيه دينور پس اول كيفيت سريع الزوال ايسه اكا حالت دينور اما تكرار
سببيله نفسه حرارت حاصل واول كيفيت مرتسم اولوب عديم الزوال يا
بطئ الزوال اولورسه اكا ملكه اطلاق اولنور كويا كه صاحبنك مملوكي
اولمش اولور (ذكي ذال معجمه ايله در زاء هوز ايله ده لغتدر تيز فهم اولانه
تكمه يه دينور (يقرب باب خامس ورابعدندر

الفن الاول علم المعاني

قرنت بصيغة المجهول من الثلاثي (نظام شداد وزننده متكلميندن ابراهيم بن
سيار المعتزلينك لقبيدر (قوله تعالى ان المنافقين لكاذبون) سورهٔ
منافقينده اولنكي آيت كريمه دندر (جاحظ كوزينك يوارلاغي چيقيق لقمه
كوزه آرمه دينور بو سببدن مشاهير نحوليدن عمرو بن بحر تلقيب اولنمشدر وفهبو
معتزلهيدر (افترى على الله) سبأ (٨) قسيم الشيء وهو ما يكون مقابلا للشيء
مندرجا معه تحت شيء آخر كالاسم فانه يقابل للفعل ومندرجانه تحت شيء آخر
وهو الكلمة التي هي اعم منهما (جنة جيمك كسريله جنوندن اسمدر ايلك معناسنه

الباب الاول احوال الاسناد الخبري (انا اليكم مرسلون) يس (١٤)

انا اليكم لمرسلون (يس (١٥) يلوح مضارع معلوم من التلويح (استشراف
بر آدم كونشدن اليله كوزينه كولكه لك كبي الني قاشلري اوزره قيوب بصرينى
يوقري قالديره رق كونشه بقارق شكلنده بر شئيه باقمق معناسنه دركه دقت
ومبالغه حمننده اولور (ولا تخاطبني) هود (٣٩) ومؤمنون (٢٨)
امارة فتحله علم وزنده معناسنه در بعده مطلقا علامت معناسنده استعمال
اولنمشدر (عرض بر شئيه بر شئي اوزرينه ارقوري قويمق (رمح
رانك ضميله مزراق جمعي رماح كلور رانك كسريله (ارتداع ممنوع اولديغي
شئدن كيرو طورمق (لاريب فيه) بقره (١) بقل شول اوته دينوركه
تخمندن بتر اوله كه آنك بدرسنه يكيلميه جك احلي واويومي اولميه اوزرنده
اولانه تخمي دائما دوكيلوب حلچك سنه تخلردن نه نابت اوله مفردي بقله در
(ملابسه مخالطه معناسنه در ومخالطه بر شئيه آخر شئيه قارشمق معناسنه در
يقال خالطه ازا مازجه متعدي دخي اولور بر شئيه آخره قارشدرمق معناسنه
(تأول تأويل كلام معناسنه در وتأويل كلام مرجع كلامي تدبر وتحري
وتقدير ايله تفسير ايلمكدن عبارتدر يقال اول الكلام ازا دبره وقدره
وفسره (افعام طولدرمق (اشابة صاچ وصقاله اغارتمق (افناء
بر شئيه يوق ايلمك (غداة صباحك اول وقتنه دينور تكبيرة معناسنه
فارسيه بامداد وتركيده اركن تعبير اولنور (عشي آخر نهاره دينور
(قنزع قافك وزايك ضمه لري وبينلرنده نونك سكونيله بانك حوالي

واطرافنده اولان صاچه دینور (جذب برنسنه یی چکوب اوزاتمق و سوندرمك
معناسنه در صوری و معنویده شایعدر یقال جذبه جذبا من الباب الثانی
اذا مده و ای آخر اولمق معناسنه استعمال اولنور یقال جذب الشهر اذا مضی
عامته ای اکثره (ابطاء کچیکمك و آغر دیرنمك (اسراع چابکلك ایلمك
(خبل خانك کسریله سوز معناسنه اسمدر (اطلعی بضم اللام (واذا تلیت
انفال (٢) یذبح ابناءهم) قصص (٤) ینزع عنهما) اعراف
(٢٦) یوما یجعل الولدان) مزمل (١٧) واخرجت الارض) زلزله
(٢) یاهامان ابن لی) مؤمن وقیل الغافر (٣٦) هزم عسکری بوزوب
صندرمق معناسنه مستعملدر باب ثانیدندر (فما ربحت تجارتهم) بقره
(١٥) سرور سوندرمك و شادان ایلمك باب اولدن (سنا سینك فتحیله
شمشك آیدینلغنه و پارلدیسنه دینور (فهو فی عیشة (الحاقه (٢١)
والقارعة (٥) الباب الثالث احوال المسند الیه اختبار برنسنه یی
کرکی کبی بلمك ایچون یوقلیوب صنامق (تنبه اویانمق (ایهام بر آدمی
وهم و گمانه دوشورمك (تأتی براشه ملایمانه سهولتله سمت موافقندن تشبث
ایلمك و برنسنه قیافت بولوب آماده اولمق (تعویل اعتماد ایلمك (اصغاء
سوز دیکلمك معناسنه در که بر آدمك سوزینه امالهٔ گوش ایدر و بر آدمك
سوزینی ایشتمك ایچون قولاق طوتمق (هی عصای) طه (١٩) ولو تری
اذ المجرمون) سجده (١٢) استهجان برنسنه یی قبیح کورمك (وراودته
التی هو) یوسف (٢٣) فغشیهم من الیم) طه (٨١) غلیل صوسزلغه

على قول شدتنده دینور که بك صوسزلقدر یاخود صوسزلقدن چوقك یانوب
کو ینمسنه دینور (ضرع یقوب یره چالمق (ان الذین یستکبرون عن عبادتی)
مؤمن وقیل الغافر (٦٠) شمك یوکسلمك باب اولدن (دعة دعامة
دعام تمکین ایچون بنیه اوریلان دیرکه دینور که بوندن تعبیر اولنور جمعی دعم
ودعائم گلور (الذین کذبوا شعیبا) اعراف (٩٠) صقر بر صید و شکار
ایدن قوشه دینور لکن استعمالده ترکیبده چاقر تعبیر ایتدکلری قوشده غالب
اولدی وصقر اسماء رجالدندر (حسن هانك ضمیله کوزللکه دینور جمعی
محاسن گلور غیر قیاسی اوزره (جمع طاغنق نسنه یی برکدرمك باب
ثالثدن (حریر حریر وزننده اسماء رجالدندر (مجمع مقعد و مجلس وزنلرنده
اسم مکاندر جمع اوله جق محله دینور وزنی افیدر شاذدر جمعلری مجامع
گلور (اهذا الذی یذکر) انبیاء (٣٦) اولئك على هدی) بقره (٤)
ولیس الذکر) آل عمران (٣٦) عالم الغیب) حشر (٢٢) صاغة قیومجی
معناسنه اولان صائغك جمعیدر (مملکة لامك فتحیله اسم مکاندر پادشاهك
حکم و سلطنتی اولان اراضی و ایالاته اطلاق اولنور و لامك ضمیله مملکتك
و سلطنه اطلاق اولنور (هوی هانك فتحی والفك قصریله نفسك
اراده و آرزو ایلدیکی نسنه یه دینور یقال هو هواه ای مهویه (رکب
اسم جمعدر خاصة اشتر سوار اولان گروه و قافله یه دینور که اون نفر
دها زیاده اوله (یمانین تخفیف یا ایله یمانی کلمه سنك جمعیدر
مع الرکب الیمانین یمن قافله سیله دیمکدر (اصعاد ایراق کتمك معناسنه مستعملدر

(جنیب یدك آت (جثمان عثمان وزننده جسم و بدن و شخص و قالب (ایثاق
وثاق ایله یاخود وثاق ایچره محکم بغلمق (وثاق واوك فتحیله برشی‌یه محکم
باغلیه‌جق باغه دینور (حضر باب اولدن (رکب باب رابعدندر (محجام برشی‌یه
یپشوب صوریجی نسنه‌یه دینور دائما حجامت ایدن آدمه حجام اطلاقی بو معنایه
مبنیدر (وجاء رجل من اقصی المدینة یسعی) قصص (١٩) وعلی ابصارهم
بقره (٦) شین برشی‌یه لکه‌لیوب معیوب ایلمک یقال شانه یشینه شینا
ضد زانه (ورضوان من الله) توبه (٧٢) وان یکذبوك فقد) ملائکه وقیل
الفاطر (٤) والله خلق) نور (٤٤) فأذنوا بحرب) بقره (٢٧٩) ان نظن
الا ظنا) جاثیه (٣٢) ألمعی بغایت ذکی و آتشین ذهنلی و شهاب فکر آدمه دینور
(قدم باب رابعدن ماضیدر سفردن کلدی معناسنه (مسرة سویندرمك و شادان
ایلمك (مساءة برکیمسه‌یه خوشلنمیوب منفعل و غمگین اوله‌جق ایش ایتمك
معناسنه درکه کملك و کوتولك ایلمك تعبیر اولنور (تفأل اوغور طوتمق
(تطیر بر آدم طوتدیغی فالدن سرامز اوغورسز عد ایلمك (أتی واتیان
کلمك مجیء معناسنه در وجاء کبی لازم و متعدی اولور (واسروا النجوی)
انبیاء (٣) اهرار کوپکی صرلدوب سیزلتمك و قیغرداتمق معناسنه در
یقال اهر الکلب اهرارا اذا صوته (نبوء ضمتین و واوك تشدیدیله ایراق
اولمق تقول نبأ الشیء عنی من الباب الاول اذا تباعد (مظنة ظانك کسریله
اسم مکاندر برشی‌نك آنده اولمسی ظن اولنان محله دینور مظانّ تشدید
نوننه بونك جمعیدر (التحکم هو الدعوی بلا دلیل (التأکید عبارة عن اعادة

المعنی الحاصل قبله والتأسیس عبارة عن افادة معنی آخر لم یکن حاصلا قبله
فالتأسیس خیر من التأکید لان حمل الکلام علی الافادة خیر من حمله علی الاعادة
(اعیاء یوریلوب درمانده اولمق و یوروب درماندن قالمق و عاجز ایلمك
(حیرة بر آدم سرگشته و دنك و حیران اولمق معناسنه مستعملدرکه نیره‌یه گیده‌جکنی
ونه یپاجغنی بلمز اولور (نحریر نونك کسریله حاذق و ماهر و عاقل و امور دیده
کار آزموده متقن و فطن و حقایقه آگاه آدمه اطلاق اولنور (بلادة بفتح الباء
(فطانة بفتح الفاء (وبالحق انزلناه) اسری (١٠٦) فاذا عزمت) آل عمران
(١٥٩) تطاول کبر و ترفع ایلمك (أثمد احمد وزننده ومیمك ضمیله زبانزددر
بر موضع آدیدر (ومالی لا اعبد) یس (٢٢) طحو بر یره کتمك و بو معناده
باء حرفیله متعدی اولور (حسن و حسین کوزل نسنه‌یه دینور جمعلری حسان در
حانك کسریله مؤنثلری حسنة و حسناء در بونلرك جمعی حسان کلور (طرب
فتحتینله شول طیش و خفتدن عبارتدرکه انسانه کمال سرور و فرحدن
یاخود غم و اندوه و کدردن عارض اولور شویله‌که درونده اصلا آرام و قرار
ایده‌میوب قوش کبی پرواز ایدر (مشیب صاچ و صقال اغارمق معناسنه
علی قول پیرلك و اختیارلق حد و کرته‌سنه وارمقدن عبارتدر (خطب مطلقا
ایشه دینور علی قول شول امر عظیمه دینورکه آنك حقنده تخاطب ناس کثیر اوله
(حتی اذا کنتم) یونس (٢٢) والله الذی ارسل الریاح) ملائکه وقیل الفاطر
(١٠) اسلوب مسلوك اولان طریقه دینور کرك حسی اولسون وکرك معنوی
اولسون نکته فن و طرز و طور تعبیر اولنور (تطریة برشی‌یه تر و تازه قلمق

(قبعثری قافك وبانك وثانك ورانك فتحلری وعینك سكونیله مطلقا عظیم
وشدید اولان انسانه وحیوانه دینور وبونك الفی تأنیث ایچوندر دكلدر (آدهم
قاره‌سنه‌یه دینور یاغز آته ادهم اطلاقی بو جهتله‌در وادهم بوقاغی‌یه اطلاق
اولنور (اشهب بیاضنه برابر سواد مختلط اولان قیر آته دینور (صفد بوقاغو ایله
محكم باغلمق باب ثانیدن افعال وتفعیلدن دخی بو معنایه‌در (صفد فتحتینله وبركیه
دینور عطیه معناسنه بند معنوی اولدیغیچون وبوقاغویه دینور (اصل القصة ان
القبعثری الشاعر كان جالسا فی بستان مع جماعة من الادباء وكان الاوان اوان
الحصرم فذكر الحجاج فقال القبعثری اللهم سوّد وجهه واقطع عنقه واسقنی من دمه
فاخبر الحجاج بذلك فاحضر القبعثری وهدده فقال القبعثری اردت بذلك الحصرم
ثم قال له الحجاج لاحملنك الی آخر القصة (یسألونك عن الاهلة) بقره (١٨٥)
یسألونك ماذا) بقره (٢١١) ویوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات
ومن فی الارض الا من شاء الله وكل اتوه داخرین) نمل (٨٩) ونفخ فی الصور
فصعق من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله ثم نفخ فیه اخری
فاذا هم قیام ینظرون) زمر (٦٨) وان الدین لواقع) ذاریات (٦)
ذلك یوم مجموع) هود (١٠٥) مهمه میمك فتحی وبینلرنده كی هانك
سكونیله كنارلری ایراق بریه وبیابانه دینور (رجا عصا وزننده ناحیه
وجانب معناسنه‌در (فدن فتحتینله كرچله صیوانمش كوشك (سیاع
سحاب وزننده حانلو بالچق (الباب الثالث احوال المسند) رحل
انسانك مسكن ومأواسنه اطلاق اولنور (قبّار شدّاد وزننده زفتجی‌یه دینور

وضابئ بن الحارث نام كمسه‌نك دوه‌سی یاخود فرسی اسمیدر (قل لو انتم)
اسری (١٠٢) فصبر جمیل) یوسف (١٨) و (٨٣) ولئن سألتهم) لقمان
(٢٤) وزمر (٣٩) ضرع فتحتینله تواضع وتذلل ومسكنت ایلمك
(اختباط بر آدمدن بلا وسیلهٔ قرابت احسان ایستمك (اطاحه برنسنه‌یی
ازاله وافنا ایلمك (طوایح مهلكه‌یه القا ایدیجی حوادثه اطلاق اولنور
مفردی مطوّحه‌در (عكاظ عینك ضمیله بر بازار اسمیدر كه نخله ایله طائف
میاننده واقع صحراده قورلیوردی بین العرب بر عظیم بازار ایدی
بهر سنه ذی القعده غره‌سنده قورلیوب یكرمی كون مستمر اولوردی
اقطاردن آفاقدن قتی وافر عرب تجمع ایدوب بری برلیه تعاكظ یعنی مشاعره
ومناشده ایله تفاخر ومباهات ایدرلر ایدی وجه تسمیه دخی بودر (عریف
قومك نقیبنه دینور كه پایه‌سی رئیسدن دون اولور امور ومصالح
قومی اول رؤیت ایدوب اقتضا ایدن مهمهٔ عظیمه‌ده رئیسه مراجعت ایدر
قومك سوز صاحبی وكتخداسی اوله‌جقدر (توسم برنسنه‌یی علامتلرندن
ظن صحیحله ادراك ایلمك فطانت وفراست كبی (الف انس والفت
ایلمك باب رابعدن (مرور كچوب كتمك باب اولدن با ایله وعلی ایله صله
لنده قده اوغرامق معناسنه استعمال اولنور (انطلاق كتمك (فاذا جاءتهم
اعراف (١٢٨) افنضرب عنكم) زخرف (٤) وان كنتم) بقره (٢٣)
وكانت من القانتین) تحریم (١٢) بل انتم قوم) نمل (٥٦) ان اردن
نور (٣٣) لئن اشركت) زمر (٦٥) ومالی لا اعبد) یس (٢٢)

(إمحاض بر آدمه خالص سود ایچورمك معناسنه‌در ودوستلغی خالص ایتمك
وسوزی طوغری سویلمك معنالرنده مستعملدر (لو يطيعكم) حجرات (٧)
الله يستهزئ) بقره (١٤) ولو ترى) انعام (٢٧) ربما يود) حجر (٢)
فتثير سحابا) ملائكه وقيل الفاطر (١٠) الشجاع بتثليث الشين (لا فيها
غول) صافات (٤٦) غول غين معجمه‌نك فتحيله باش اغريسی وسرخوشلق
معنالرینه‌در (همّة ضمیله دنی فعله چقرلمسی قصد واراده اولنانی خصوصه
دینور (له راحة لو ان معشار جودها على البر كان البر اندى من البحر ان همزه‌نك
فتحی ونونك تشدیدیله مصدردر باب ثانیدن دوكمك صب معناسنه لو ان مجهول
بنیه‌سیله دوكلسه دیمكدر على البر ده على ان یه متعلقدر (معشار میمك كسریله
اونده بر دیمكدر وعند البعض معشار عشر عشیره دینور وعشیر عشر العشردر
بوكا كوره معشار بیكده بر اولور

(الباب الرابع احوال متعلقات الفعل)

قل هل يستوى) زمر (١٢) خطبة كلام معروفدر كه خطیب افندی منبرده
اوقور وخطبة مصدر اولور خطیب منبرده خطبه اوقومق معناسنه (خطابة
خانك فتحیله خطبه معناسنه‌در يقال خطب الخاطب على المنبر خطابة وخطبة
فعلی باب اولدندر (الخطابة وهو قياس مركب من مقدمات مقبولة او مظنونة
من شخص معتقد فيه والغرض منها ترغيب الناس فيما ينفعهم من امور معاشهم
ومعادهم كما يفعله الخطباء والوعاظ (بحتر بانك وتانك ضمه‌لری وبینلرنده
حاء مهمله‌نك سكونیله اسمادندر بحتر بن عتود بن عنيز طی قبیله‌سندن بر طائفه‌نك
بدریدر شاعر مشهور ابو عبادة البحتری آنلره منسوبدر (شجو شینك فتحیله

بر آدمی غمناك ایلمك معناسنه مصدردر بو راده غم وحزن معناسنه
(غيظ خشم وغضب معناسنه اسمدر (عدى عينك ضمی وكسری والفك
قصریله عدو لفظنك اسم جمعیدر (واعی حافظ معناسنه‌در (ولو شاء)
نحل (٩) كم اسم ناقص مبهمدر ایكی وجه اوزره مستعملدر بری عددك
مقدارندن سؤال ایچون اولور كه استفهامیه‌در نه قدر وقاچ نسنه‌در معناسنه كه
فارسیده چند مرادفیدر وبری خبریه اولور كثیر معناسنه واستفهامیه اولدقده
مابعدینی تمییزیت اوزره منصوب ایدر مثلا كم رجلا عندك كبی كه سنك یاننده
قاچ آدم واردر دیمكدر وخبریه اولدقده مابعدینی مجرور ایدر كم درهم انفقت
كبی كه سن چوق اقچه ویردك دیمكدر (ذود ذال معجمه‌نك فتحیله دفع وطرد
ایلمك (تحامل بر آدمه طاقتندن خارج نسنه تكلیف وتحمیل ایلمك وظلم وجور
معنالرینه‌در (سورة سینك فتحیله فی الاصل یوكسك صیچرامق معناسنه اولوب
بعده حدت وشدت معناسنه استعمال اولندی سورة الخمر وسورة الخل كبی (حز
حاء مهمله‌نك فتحی وزای معجمه‌نك تشدیدیله كسمك معناسنه‌در فعلی باب
اولدندر (سودد سینك ضمی ودال اولینك فتحیله مصدردر بر آدم قومی
بیننده اولو وعظيم القدر اولمق معناسنه (سؤدد سینك ضمی وهمزه‌نك
سكونی ودال اولینك ضمیله اسمدر اولولق وسركرده‌لك معناسنه بو راده
ایكیسیده اولویدر (مجد اولولق وكشی زاده‌لك (مكرم میمك فتحی ورانك
ضمیله ومكرمة تاءیله اسملردر فعل كرم معناسنه‌در جمعلری مكارم كلور
كرم ایله انسان وصفلندقده آندن ظاهر اولان اخلاق حمیده وافعال پسندیده

مراد اولور واثری ظهور ایلدیکه کریم اطلاق اولنماز (ایلام دردناک ایلمک
یقال آلمه ایلاما اذا اوجعه (والله یدعو) یونس (٢٦) ارنی انظر) اعراف
(١٢٩) ما ودعک ربک) والضحی (٣) واما ثمود) فصلت وقیل السجدة
(١٦) لا اله الا الله) آل عمران (١٥٢) اقرأ باسم) علق (١) وقال رجل مؤمن)
مؤمن وقیل الغافر (٢٩) فاوجس) طه (٧٠) **الباب الخامس القصر)**
انما حرم علیکم) بقره (١٦٨) ونحل (١١٦) ذمار ذال معجمه نک کسریله آدمه
حفظ وحمایتی لازم اولان نسنه یه دینور عرض وناموس وآبرو وحرم کبی که مسامحه
واضاعتی بین الناس لوم وفضاحتی مستلزم اولور یقال هو حامی الذمار
اذا حمی ما لو لم یحمه لیم وعنف من حماء وحریم (مدافعه ودفع عن ایله صله لندقده
حمایه معناسنه استعمال اولنور یقال دفع عنه الاذی ای حماه (حسب فتحتینله حال
ومناله دینور (فحوی دعوی وزننده بر کلامک ذهن ذاهب اوله جق معنا
ومذهبنه دینور که سیاق وسباقندن یا قرائن سائره دن فهم وانتقال اولنه جق
مدلول ومآلندن عبارتدر (لاغیر یقال مثلا جاءنی زید لاغیر فجاءنی فعل
ومفعول وزید فاعله ولا عاطفة وغیر مبنی علی الضم مرفوع المحل عطف علی زید
وعند الرضی لا لنفی الجنس وغیر مبنی علی الضم منصوب المحل اسم لا وخبره محذوف
ای جاء (انما یستجیب) انعام (٣٦) شبح فتحتینله وبانک سکونیله ده لغتدر
شخص معناسنه درکه انسانک وسائرک مرئی اولان قالب وجسدندن عبارتدر
فارسیده کالبد وترکیده قرالتی تعبیر اولنور (وما محمد الا رسول) آل عمران (١٤٤)
تبرء رانک ضمیله تفعل وزننده در (ان انتم) ابراهیم (١٠) ان نحن) ابراهیم

(١٤) مجاراة برکمسه ایله یوریمک وسکرتمک باینده یارشمق (عثار
انسانک وحیوانک ایاغی سورچوب وتوکزیوب یره قپانمق من الباب
الثالث والاول والرابع والثانی مس (رسالة بفتح الراء وکسرها (انما نحن)
بقره (١٠) الا انهم) بقره (١١) انما یتذکر) رعد (١٩) وزمر
(١٢) **الباب السادس الانشاء)** خابیه بیوک خسروانه کوپه دینور
(فهل انتم) انبیاء (٨٠) ای الفریقین) مریم (٧٤) سل بنی) بقره
(٢١١) یسألون ایان یوم الدین) ذاریات (١٢) یسأل ایان یوم القیمة)
قیامه (٦) فأتوا حرثکم) بقره (٢٢٣) انی لک هذا) آل عمران
(٣٧) مالی لا اری) نمل (٢٠) فاین تذهبون) تکویر وقیل کورت (٢٦)
الیس الله) زمر (٣٦) افاصفیکم) اسری (٤٠) انلزمکموها) هود
(٢٨) اصلوتک) هود (٨٩) ولقد نجینا) دخان (٢٩) انی لهم)
دخان (١٣) اعملوا) فصلت (٤٠) فأتوا) بقره (٢٣) کونوا) اعراف
(١٦٦) کونوا حجارة) اسری (٥٠) فاصبروا) طور (١٦) اصباح
همزه نک کسریله اول نهاره دینورکه فارسیده بامداد دیرلر (فالله هو
الولی) شوری (٧) اغراء بر آدمی بر نسنه یه ترغیب وتحریصیله قندرمق
(تظلم تفعل وزننده ظالمک ظلمندن شکایت ایلمک **(الباب السابع**
الفصل والوصل) نوی هوی وزننده ایراق اولمق (واذا خلوا) بقره
(١٤) رائد اوتلاق ارامق اچون ایلرویه کوندردکلری آدمه اطلاق اولنور
(ارساء بر نسنه ثابت وپایدار اولمق (هزا ولة بر نسنه یه تحصیل ایدوب میدانه

کتورمک ایچون دورشوب چالشمق (حتف حاء مهملەنک فتحیلە موت معناسنەدر
(جزاف جیمک حرکات ثلاثەسیلە اشترا اولنەجق نسنەیی وزنسز وکیلسز حدس
وتخمینلە اورانلمە جهتیلە آلمغە دینور کزاف فارسی معربیدر (وزان واوک
کسریلە برنسنەنک یاماجی اولان شیئە دینور (امدکم بما شعراء (١٤٧)
رحل برمنزلدن منزل آخرە کوچمک باب تفعلدندر (فوسوس الیە طه
(١١٨) وما ابرئ) یوسف (٥٣) قالوا سلاما) هود (٧٢) عواذل قنەیجیلر
ولوم ایدیجیلر (یسبح لە) نور (٣٦) فنعم الماهدون) ذاریات (٤٨)
یخادعون اللە) نساء (١٤١) ان الابرار) انفطار (١٣) وکلوا واشربوا)
اعراف (٢٩) واذا اخذنا) بقره (٧٧) التضایف کون الشیئین بحیث یکون
تعقل کل واحد منهما سببا لتعقل الآخر کالبنوة والابوة (صفرة بضم الصاد
(الف بکسر الهمزة وفتحها (تذنیب) ولاتمنن) مدثر (٦) فاستقیما)
یونس (٨٩) ومالنا) مائده (٨٧) انی یکون) آل عمران (٤٥) اوجاؤکم)
نساء (٩٢) انی یکون لی) مریم (٢٠) فانقلبوا) آل عمران (١٦٨)
ام حسبتم) بقره (٢١٠) فلا تجعلوا) بقره (٢٠) نکر فتحیلە بیلمامک جهل
معناسنەدر یقال نکر الشئ نکرا من الباب الرابع اذا جهلە (برد باءنک ضمیلە
برنوع مخطط یعنی چیبوقلی قماش آدیدر وبرنوع عبایە دینورکە احرام کبی بدنە
بورینورلر وخرقەیە دخی بردە اطلاق اولنور

(الباب الثامن الایجاز والاطناب)

نوک نونک ضمی وفتحیلە اسمدر حمق وبلاهت معناسنە (کد کافک فتحی
ودالک تشدیدیلە برایشدە رنج وشدت چکمک (ادیم دری یە دینور جلد معناسنە

راحقفان قوللرک ایچ یوزلرندە اولان ایکی طره دینور (عمی کتف وزننده
بصرسز کور آدمە وبصیرتسز یعنی قلب کوزی کور آدمە دینورکە مراد جاهل
ونادانلر (ولا یحیق) ملائکە وقیل الفاطر (٤١) ولکم فی القصاص) بقره
(١٧٥) غلو بضمتین وتشدید الواو (واسئل القریة) یوسف (٨٢) ابن جلا
شرف جهتیلە عیاری معلوم وامر وحال وشأنی واضح وروشن آدمە اطلاق
اولنور علی طریق الحکایة فعل ماضی در یا خود انا ابن الذی یقال لە جلا الامور
وکشفها سبکندەدر (طلاع مبالغە فاعلدر ومنە رجل طلاع الثنایا بوراده
ثنایا ثنیةنک جمعیدرکە صرب بلاکە دینور پس طلاع الثنایا صرب بلا کلره صعود
ایدیجی دیمکدر یعنی بونکلە امور واحوال دهریەدە بالدفعات تجربەسی
مسبوق کار آزموده اولوب رشد وعرفانی وتجارب کثیره وجودت رأی
واذعانیلە امور شدیدەیە غالب ومصالح مشکلەیە قاهر اولان آدمدن
کنایە ایدرلر یاخود امور حسیەیە اصلا تنزل وارتکاب ایلمیوب دائما
علو همتلە معالی اموره قصد وابتدار ایدنمکەدن کنایە ایدرلر (وکان
وراءهم) کهف (٧٨) واذا قیل لهم) یس (٤٥) ولو تری) انعام
(٢٧) لا یستوی منکم) حدید (١٠) لیحق) انفال (٨) فانفجرت)
بقره (٥٧) فنعم الماهدون) ذاریات (٤٨) انا انبئکم) یوسف (٤٥)
وان یکذبوک) ملائکە وقیل الفاطر (٤) حرمت) مائده (٤) وجاء ربک)
فجر (٢٢) فذلکن الذی) یوسف (٣٢) قد شغفها) یوسف (٣٠)
معرس اعراس دن اسم فاعلدر یکی اولنمکەیە دینور (رفاء رانک

کسریله دوزنلك و بارشقلق حالتنه دینورکه بری بریله موافقت وحسن امتزاج
والتیام ومعاشرتدن عبارتدر فی الاصل عربلر تأهل ایدنلره تهنیت معرضنده
بالرفاء والبنین دیو دعا ایدرلردی یعنی بینکزده حسن زندگانی والفت ونما
وبرکت اولوب خیر جمعیت واولاد فراوانله موافق اوله سز بو عبارتله دعا
سنن جاهلیه دن اولمغله نهی اولنوب بونك بدلی بارك الله لك وبارك الله
علیك وجمع بینکما فی خیر عبارتیله دعا اولنمق ضمننده امر نبوی صادر اولمشدر
(رب اشرح لی) طه (٢٦) توشیع لباسه زنجف ایلك معناسنه در و بونجی
حلاجلدقدنصکره اکیرمك ایچون دوروب صارمق علی قول نسج اولنه جق
ایپلکی باشی برمغه و سرچه پرمغه طولادقدنصکره ماسوره یه صوقمق معناسنه در
(شیب عیب وزننده صاچ وصقال اغارمق معناسنه درکه قوجامقدن
کنایه در (شباب شینك فتحیله یتشوب یکیت اولمق باب ثانیدن (خصلتانه
بفتح الخاء المعجمة (حافظوا علی الصلوات) بقره (٢٣٩) کلا سوف) تکاثر
(٣) ایغال پك ایراق کتمك (وحشی بیابانی حیوانه دینور اسم جنس اولمغله
مفردنده وحشی دینور (خباء خاء معجمه نك کسریله ابنیه دن بناء معروف
اسمیدرکه ترکمانلر وصحرانشینلر اولنلر قوراقلری مختصری خیمه دن عبارتدرکه
چیرکه وآلاجق واوبه تعبیر اولنور ایکی یا اوچ دیرکلی کچه دن وعبادن وقیلدن
برکوچك چادردر (رحل اتك مسکن ومأواسنه اطلاق اولنور جمعی
ارحل کلور همزه نك فتحی وحانك ضمیله (جزع جیمك فتح وکسریله خرز
یمانی حسینی یه دینورکه آقلو قاره لو یعنی بونجقدر یمنده وچین دیارنده ظهور

ایدر کوزه وطبقاتنه تشبیه سواد وبیاضی اولمغله کوزه تشبیه ایدوب کوزنه
بونجغی تعبیر ایدرلر (اتبعوا من لا) یس (٢٠) ذلك جزیناهم)
سبأ (١٦) وقل جاء الحق) اسری (٨٢) لمّ جمع ایلمك باب اولدن یقال
لمّ الله شعثه ای قارب بین شتیت اموره یعنی حضرت خدا آنك پریشان اولانی
امورینی دیرشدروب مجتمع ایلیه که خیر دعادر (شعث فتحتینله برشنه
وبرماده طاغنق پراکنده وبی نظام اولمق معناسنه مصدر واسم اولور
(صنوب دوکلك انصباب معناسنه در و یغمورلو بلوده وشدتله دوکیلانه
یغموره دینور تسمیه بالمصدر در (ربیع بهاره وکوزه دینور وبهار موسمنده
یغانه یغموره دینور (دیمه رعد وبرقسز سکونله اوزره یغوق زمانه
یاغان یغمور (صمی حانك فتحی ومیمك سکونیله آتمق معناسنه در باب
ثانیدن (اذلة علی المؤمنین) مائده (٥٩) ویطعمون الطعام)
انسان وقیل الدهر (٨) ویجعلون لله) نحل (٥٩) فأتوهن)
بقره (٢٢٢) الذین یحملون العرش) مؤمن وقیل الغافر (٧) صدود
برسنه دن یوز چویروب اعراض ایلمك باب اولدن (عمّ بر آدمك
اوکنه آرقوری بر ایشی ظهور ایلمك مثلا بر ایشه مشغول ایکن ناکهانی
بر ایش خفی آچلمق کبی باب ثانیدن واولدن (بروز کیزلندکدنصکره ظاهر
وآشکاره اولمق باب اولدن (عذراء بکر قیزه دینور (ناهد وناهده
تورنج ممه لی قیزه دینور (غناء زنگین اولمق (علیاء اسمدرکوکه اطلاق
اولنور سماء معناسنه ومکان عالیه دینور وخطه عالیه معناسنه درکه شرف

دردفعتی منتصف عملدن عبارتدر (الفن الثانی علم البیان) بحث التشبیه

(صم بکم) بقره (١٧) صمم صادك فتحی و میمك سکونیله کیزلوسنه دیورلر
و مصدردن چیقدیغی بلاد اولمیه رق وجهروا ظهار ایلمیه رك آغزك ایچنده
بك کیزلوجه صوت کبی سوز سویلمك معناسنه مصدردر باب ثانیدن (نکهة نونك
فتحی و کافك سکونیله آغز قوقوسی (منیة غنیة وزننده موت معناسنه در
(مشارف مشرفك جمعیدر یوقری و یوکسك محللره دیرلر مشارف الشام
بولندرکه ارض عربدن آبادانلغه مقارب اولان قریه لردن عبارتدر سیوف
مشرفیه که میمك و رانك فتحیله در اکا منسوبدر (ملاسة میمك فتحیله برشنه
ال ایاسه کبی دوز و صیرنجق و هموار اولمق (ملاحی برمق اوزومی (ابثار
علی وزنده شداد (هوی هانك فتحی و حمی و آخرنده یانك تشدیدیله یوقاریدن
اشاغی یه دوشمك (بدو برماده ضمننده بررأی دمك ذهننده بررأی و ملاحظه
بیدا اولمق (اقعاء کلب انجکلرینی دیکوب دبنی یره قویوب اوتورمق
(بدوی عربی وزننده صحرا نشین معناسنه (اصطلاء آتشده ایصنمق
(مجدولة قوریمی قوند وکوزل و یا قنشقلی بالدره وصف اولور (جدل اوکویی
محکم ایلمك (مثل الذین) جمعه (٥) ابراق سحاب رعد و برقا بیدا ایتمك
یقال ارعدت السماء و ابرقت اذا اتت بالرعد و البرق (اقشاع سحاب
کندی صیرلوب آچلمق (سفاد سینك کسریله ارکك دیشی یه آشمق
و جفتلشمك باب ثالث و رابعدن سباع و دواب و طیوره مخصوص اولمغله انسانده
مجازا استعمال اولنور (نباهة نونك فتحیله شرف و شان و شهرت صاحبی اولمق

باب اول و رابع و خامسدن (تملیح شاعر شعرنده قوشی آینده مضمونی یاخود بر
تعبیر دلنشین ایراد ایلمك (حاتم حاکم وزننده و مراد فیدرکه قاضی یه دیرلر
و حاتم بن عبدالله بن سعد الطائی جود و سخاده ضرب مثل اولنان کمسه در بو وزنده
اولان الفاظ فارسیده استعمال اولنده قده فتحله اوقوند یغندن ترکیده دخی حاتم
فتحتا ایله مشهوردر (واضرب لهم) کهف (٤٢) فوق مصدردر شرف
و فضیلتده سائره غالب و سربلند اولمق معناسنه یقال فاق فلان اصحابه یفوق
فوقا اذا علاهم بالشرف (انام جمله مخلوقه دیرلر علی قول جن و انسی یاخود
یر یوزنده اولان مخلوقك مجموعنه دیرلرکه ساوی یه اطلاق اولنماز (رقم
یازو یازمق باب اولدن (تشویه چرکین یوزلو قلمق (مجدور چیچك چیقرمش
کمسه یه دیرلر (سلخه طلوع چیقاریلان دری یه و یلانك قاوینه دیرلر (دیك
دالك کسریله خروسه دیرلر جمعی دیکه کلور دالك کسری و یانك فتحیله
(استطراف برشنه یی طرفه و نکره عد ایلمك (فحم فتحتینله و حانك
سکونیله ده لغتدر کموره دیرلر (زرقة زانك ضمیله کوك و مائی رنکه
دیرلر (قامة انسانك بوینه دیرلر جمعی قامات کلور (مدامة میمك ضمیله
خمر معناسنه در (سکب دوکمك صب معناسنه باب اولدن (اسبال
بیدربی کوز یاشی آقتمق معناسنه مستعملدر و لازم اولور کوز یاشی
ویغور منصلا دوکلمك معناسنه (عبرة عینك فتحیله هنوز کوز ایچره
اولوب طشره جریانی ایلامش اولان کوز یاشنه دیرلر (تقصی برشنه نك
نهایتنه بالغ اولمق یقال تقصی فی المسئلة اذا بلغ الغایة (تصور صورتلنمك

معناسنه در (اشماس کوندز کونشلی اولمق (شوب برنسنه یه شیء آخره
قاتوب قارشدرمق (زهرة فتحتینله وهانک سکوننده ده لغتدر نبات
قسمنک چیچکنه علی قول صاری اولاننه مخصوصدر جمع جنسی زهردر
هاسنز (ربی رانک ضمی والفک قصریله رُبوه نک جمعیدر یوکسک
تپه معناسنه (مُقمِر اسم فاعل بنیه سیله مهتاب کیجه یه دینور (وکر واوک
فتحی وکافک سکوننده قوش یواسی (حشف فتحتینله کمتر خرمایه علی قول
چکردکی اولمیان ضعیف ونامقبوللنه یا خود قوریمش فاسد وتباهلنه دینور
(نشر نونک فتحی وشینک سکوننیله رایحهٔ طیبه یه دینور علی قول اعم در
وعلی رأی نسوانه قسمی اویوه قدنصکره ظهور ایدن آغزنیک ویاتلرنیک
رایحه سنه دینور (اکف همزه نک فتحی وکافک ضمی وفانک تشدیدیله
آووج معناسنه اولان کفک جمعیدر (عنم فتحتینله حجازه مخصوص برشجر
آدیدرکه تخزل یمشدی اولور محبوبه نک قنه لی پرمقلری اوجلرینی اکا
تشبیه ایدرلر (صدغ صادک ضمی ودالک سکوننیله کوز ایله قولاغک مابیننه
دینورکه طلوعن تعبیر اولنور وطلوعن اوزرینه صارقان صاچه اطلاق اولنورکه
زلف وبوکچک تعبیر اولنور (ثغر ثانک فتحی وغینک سکوننیله دیشلره
علی قول اوک دیشلره دینور (بسم آهسته ولطیف کولمک معناسنه
درکه کندی ایشیده جک قدر کولمکدن عبارتدر صرتمق تعبیر اولنور فعلی باب
ثانیدندر (تنضید برنسنه یی بری بری اوزره نظام اوزره یغوب استف
ایلمک (برد فتحتینله طلوه دینورکه کوکدن یغار (اُقحوان وقحوان بابادیه در

جمعی اقاحی کلور یاء مشدده ایله واقاحی کلور یانک تخفیفیله (حلقة القوم که
دائرهٔ مجلسدر لسانمزده دخی حلقه تعبیر اولنور قلیلا لامی مفتوح ومکسور
اولور (صدف برنسنه دن اعراض ایلمک باب ثانیدندر (خیبة نا امید ومحروم
وبی بهره قالمق باب ثانیدندر (موافاة برآدمه یا برمکانه کلمک (ریق رانک
فتحی ویانک کسر وتشدیدیله هرنسنه نک افضلی واولی معناسنه (ترفّل
کوچک (لجاج ممنوع اولدیغی خصوصده تمادی وعناد ایلمک باب رابعدندر
(جرة مرّة وزننده دستی یه دینور (کوز کافک ضمیله برداق معناسنه در
(رمح رُدَینی رُدَینه نام برخاتونه نسبت اولنورکه زوجیله رماح تقویم
ایدردی (سنان کتاب وزننده مزراق تمرننه دینور (سنا سینک فتحیله
شمشکک آیدنلغنه ویارلدیسنه دینور (لهب آتشک چیقاردیغی سیوری
علوینه دینور لسان النار معناسنه که فارسیده زبانه دیرلر (القاء برآدمه
قارشو راست کلوب قاوشوب کورمک باب رابعدندر (وهی تمر) نمل (٩٠)
عبث عینک فتحی وبانک سکوننیله قاتوب قارشدرمق باب ثانیدندر (اَصیل
ایکندی ایله اخشام ارالغنه دینورکه آخر نهاردر (لجین لامک ضمی وجیمک
فتحیله کومشه دینور (بحث الحقیقة والمجاز) راویة صوطاشیدقلری
طلومه اطلاق اولنور یقال عنده راویة من الماء وهی المزادة فیها الماء
ودولابه قوشدقلری وارقه سنده صوطاشیدقلری دوه وقاتر وحمار مقوله سنه
دینورکه سقاطواری اوله جقدر (مزادة میمک فتحیله صو طلومی معناسنه در
(ربیئة هاء اسمیه ایله دیدبانه دینور وقراغله دخی دیرلر طلیعه معناسنه

(وآتوا اليتامى) نساء (٢) (انى ارانى) يوسف (٣٦) (فليدع ناديه)
علق وقيل اقرأ (١٧) (واما الذين) آل عمران (١٠٧) (واجعل لى)
شعراء (٨٤) (بحث الاستعارة) نك السلاح كسكين يراقلو
آدم ديمكدر (مقذف معظم وزننده بك شيشمان آدم ديمكدر كويا كه بدننه
ات رمى اولنمشدر يقال رجل مقذف اى رمى باللحم بو لفظ تنصيص منتظمده
غريب تفسير اولنمشدر نظم اولنه (لبدة لامك كسرى وبانك سكونيله
ارسلانك اوموزلرى اراغنده كچه كبى مجتمع اولان تويلره اطلاق اولنور
جمعى لبد كلور عنب وزننده (تظليل كولكه لك ايتمك معناسنه در (عجب
فتحتينله طكلمق معناسنه باب رابعدن (بلى بانك كسرى والفك قصريله اسكيمك
(غلالة غينك كسريله قفطانك واوستلك التندن كيدكلرى نيمتن لباسه
ديمكدر كه زيبون وانتارى وايچلك وزره كوملكى مقوله سيدر (زرّ جامه يه
تكمه لك (زر زانك كسرى ورانك تشديديله تكمه يه ديمكدر جمعى ازرار
كلور (تعافوا فانك فتحيله عيف دن مضارع جمع مذكر مخاطب در عيف
بر نسنه دن اكرنمك معناسنه در باب رابع و ثانيدندر (يمين صانغ اله ديمكدر
جمعى ايمان كلور (نصل نونك فتحيله اوق ومزراق تمرننده قليج وپچاق
نامولسنه ديمكدر (قرن قافك كسريله بر آدمك شجاعتده كفوءى وهمتاسى
(اومن كان) انعام (١٢٢) (فبشرهم) انشقاق (٢٤) (هيعه هانك
فتحيله دشمن طرفندن مسموع اولان قورقنج آوازه ديمكدركه آندن درونه
خوف واندیشه عارض اولور (احتباء بر آدم ثوبنه صاروب بورنمك

على قول ادلبند وكمر مقوله سيله صرتنى وبالدرلرينى صاروب طوپلامق معناسنه دركه
درويشانه اصطلاحنده كمنده كيرمك تعبير اولنور (قربوس فتحتينله آت
اكرينك قاشنه ديمكدر اوك وآرد قاشلرينك هر برينه اطلاق اولنور
(علك فتحله بر نسنه يه آغزده ساقز كبى برى اوته چينيك معناسنه در باب
ثانيدن واولدن وآت اغزنده كمى كومك معناسنه مستعملدر (شكيمة كمدن آتك
آغزنه ارقورى كيرن دموره ديمكدر كم طماغى ديدكلرى چتال دمير آنده اولور
وصولق وايكى طرفلو ديزكين اكا كچورليور تركيده آغزلق تعبير اولنور جمعى شكيم
كلور هاسز (مطية عطيه وزننده كرينه ركب وسولنوب اوزانه رق يوريين
دابه امركوبه يه ديمكدر جمعى مطايا ومَطِىّ كلور هاسز بعده مطلقا ركوب اولنه جق
دابه ده استعمال اولندى (ابطح شول واسع صو آقندسيه ديمكدر كه آنده
خرده چاى وچقل طاشلرى اوله جمعى اباطح كلور (فافرج لهم) طه (٩٠) حلى
حانك ضمى ولامك كسرى ويانك تشديديله حلى لفظندن جمعدر وحلى حانك
فتحى ولامك سكونيله زيب وزينت ديمكدركه دوزكون تعبير اولنور كرك
التون وكمش كبى معدنياتدن دوزلمش اولسون وكرك الماس وياقوت
مقوله سى جوهر اولسون وجمع اولان حلى لفظى اصلنده فعول وزننده اوزره
ايدى وكاه اولور حايى مكسور قيلورلر ما بعدنده اولان يانك مناسبتى ايله
(وآية لهم) يس (٥٧) كشط فتحله بر نسنه نك يوزنى اورتوب بورين
شيئى يوزندن بر طرف ايدوب آچمق عربلر كشطت البعير كشطا ديرلر نزعت
جلده معناسنه سلخت البعير ديمزلر پس كشط دوه يه مخصوصدر (من بعثنا)

يس (٥٢) فاصدع) حجر (٩٤) انا لما) حاقة (١١) فالتقطه) قصص
(٧) قرا قافك كسريله برآدمى مهمان ايدوب ضيافت ايلمك بابانندن
لهذم جعفر وزننده كسكين تمرنه ديرلر (قد فتح وتشديد ايله برنسنه يى
بتمامه كسمك على قول اوزونلغنه كسمك وعلى قول اوزونلغنه يارتق معناسنه در
باب اولدن (زراد شداد وزننده زره اوريجى يه ديرلر (فبشرهم)
انشقاق (٢٤) غمر غينك فتحى وميمك سكونيله چوق صويه ديرلر وغمر الرداء
سخى وكثير الالطاف آدمه اطلاق اولنور (رداء كسريله باشه وبلدنه
يوقرى يه بورينه جك چار وشال مقوله سنه ديرلر (غلق فتحتينله دين وقت
منه وطده ادا اولنامغله مرتهن رهنه مستحق اولمق معناسنه در باب رابعدن
وبو افعال جاهليه دن اولمغله منهيدر (اولئك الذين) بقره (١٥)
انتاب برشيئى برنسنه يه ايلشدروب طوتدرمق (تميمة سفينة وزننده
كوز بونجغنه ديرلر كه الاجه وبنكلو بونجقدر ايپه ياخود صريمه ديزوب
دفع نظر ايچون اطفال بيونلرينه تعليق ايدرلر (ايكمل من الباب الاول
والى من والرابع (اقصار برنسنه يه قادر ايكن كيرو لنوب امتناعله ترك
ايلمك (صبا صاد كسريله الوقانلولق هوا وهوسنه ميل ايلمك (صبوة
صادك فتحى وحميله عاشق وآشفته اولمق (اوان بفتح الهمزة (ابحر افضل
وزننده آغزى بدقوقانه كشى يه ديرلر (راحلة بالانه يرايان يعنى اوزرينه
يوك تحميلنه يرار اولان دوه يه ديرلر كه توانا ومنقاد اولور (وجاء ربك)
فجر (٢٢) واسئل القرية) يوسف (٨٢) ليس كمثله شيئ) شورى

وقيل حم عسق (٩) بحث الكناية) ضغن كسريله حقد وكينه معناسنه در
جمعى اضغان كلور (نجا وكتاب وزننده قليج باغنه ديرلر (ساذج ذال معجمه
ايله ساده معربيدركه بى نقش اولان شيئه ديرلر (رماد فتحله كوله ديرلركه
آتشدن حاصل اولور (قدر كسر وسكونله تنجره يه ديرلر (سماحة فتحله
سخى وجوانمرد اولمق (الفن الثالث علم البديع (اما المعنوى) وتحسبهم
كهف (١٧) يحيى ويميت) اعراف (١٥٨) لها ما كسبت) بقره (٢٨٦)
اومن كان) انعام (١٢٢) ولكن اكثر) روم (٥) فلا تخشوا الناس)
مائده (٤٨) تردى تفعل وزننده شال ورداء اورتنمك (اشداء)
فتح (٢٩) دعبل زبرج وزننده خزاعه قبيله سندن برشاعر مشهوردركه
رافضى ايدى (ضحك بكسر الحاء (مشيب صاچ وصقال اغارمق
معناسنه دركه قوجامقدن كنايه در (فليضحكوا) توبه (٨٢) فاما من
اعطى) ليل (٥) زهد بحركات الهاء (الشمس والقمر) رحمان (٤)
قوس يايه ديرلر جمعى قسى كلور قافك كسريله وقسى كلور قافك ضميله الكسيله
قووس لفظندن مقلوبدر ضميه ايله واونك اجتماعى كريه كورلدكلرندن
لام موضع عينه تقديم اولنوب قسو اولدقده واو متطرفه يايه قلب اولنوب
قسوى اولور اجتمعت الواو والياء واسبق ساكن قاعده سنجه واو يايه
قلب وادغام اولنوب صكره ياء مناسبتيله سين مكسور قلنور قسى حاصل
اولور وسينك كسره سيچون قاف دخى مكسور قلنور قسى اولور بعضلر دخى قلب
مفردنده اولوب قوس قسو صكره قسو قلنوب بعده قسى و قسى اولدى ديديلر

(لا تدركه) انعام (١٠٢) (الشمس والقمر) رحمان (٤) روی یانك تشدیدیله
نحی وزننده در (وما كان الله) عنكبوت (٣٩) (استطاعة) بر شیئه یه كوچ
یتمك وطاقت كتورمك معناسنه در (دع) دالك فتحی وعینك سكونیله
امر حاضر در اترك معناسنه ودع یدع صیغه سندن مصنوعدر دع كلمه سی
بر شیئی قبل العلم ترك ایله امردر وذر كلمه سی بعد العلم ترك ایله امردر
(اقتراح) بر شیئه یه اورندولیوب اختیار ایتمك یعنی سچوب بكنمك معناسنه
دخی كلكله بو معنا سعد الدینك اختیار ایتدیكی معنادن دها مناسب كورینور
خاطرنشانت (اجاده واجواد) بر شیئه یه یا بر ایشی ایو قلمق وایو كورمك
معناسنه در (تعلم ما) مائده (١١٦) (صبغة الله) بقره (١٣٧) معموده
بكسر المیم (المعمودیة) عین ودال مهملتین ویانك تخفیفیله نصاری
طائفه سنه مخصوص بر صو اسمیدر كه یكی طوغمش چوجقلرینی اكا طالدیرلر بو
عمل سائر طائفه نك ختانلری منزلنده در كه ختان آنلره موجب تطهیر
اولدیغی كبی عمل مزبور دخی نصاری آیینینده مدار طهارتدر وكلمه مزبوره
معموذیت معربیدر كه ذال معجمه ایله در عبرانیده طهارت معناسنه در
نصاری طائفه سنك هر كلیسا ومناسترلرنده مرمردن مبنی بر حوض اولمغله
كشیش بر تنها وقتده آكا صو ایله طولدیروب ایچنه طوز یا خود بلسان
یاغی القا ایدر تا كه تعفننه مانع اوله پس بر كمسه تنصر ایلدكده بعض اعیان
نصاری محضرنده كشیش اول كمسه یه قرشوسنده اقامت واول صویه
بعض انجیل آیتلرینی قراءت ایلدكدنصكره لسانلرنجه اولیوس ایله یعنی

تثلیثه دائر بعض اعتقادات باطله ایله الكا امر وتنبیه اولدیغی تلقی بالقبول ایدوب
بعده اول صودن اخذ ومرسوم اوزرینه اثنته بن سنی اب وابن وروح القدس
اسمیله تغطیس وتطهیر ایله یورم بونلر شاهد اولسونلر دیه رك اول صویله
آنك اوزرینه صب ایلدكدنصكره بر مندیل ایله مسح ایدر وچوجقلری ولادتلرینك
سكزنجی كوننه تغطیس ایدرلر پدر ومادرلری چوجغی آلوب كشیشك حضورینه
كتوررلر كشیش دخی ذكر اولنان هذیانی تقریر ایلدكچه بالوكاله پدر ومادری
تصدیق وقبول ایدرلر واول صویه طوز یا خود بلسانك تعفنندن حفظ ایلمكله
عدم تعفنی كشیشك بركتنه عزو ایدرلر بو دخی ایقاد قندیل كبی شعبده
رهابینه دندر (مزاوجه) ازدواج معناسنه در كه بری برینه آشی اولمق
وجفت اولمق تعبیر اولنور (لجاج) خصومتده عناد ایلمك (هوی) بر شیئه یه
مفتونلغه دینور عشق معناسنه اسمدر (اصاخة) بر سوزه قولاق طوتوب
دكلمك (وشی) غمز وسعایت ایلمك (هجر) هانك فتحیله بر آدمدن دوستلغی
والفتی كسمك معناسنه در كه وصل مقابلیدر باب اولدن (یخرج الحی)
روم (١٨) (لا هن حل لهم) ممتحنه (١٠) (عفو) بر شیئه نك اثر ووجودینی
بالكلیه ازاله ونابود ایلمك (دیم) عنب وزننده دیمه نك جمعیدر كه رعد و
برقسز سكون اوزره چوق زمان یاغان یغموره دینور (توریة) بر شیئه یی اورتوب
كیزلمك (الرحمن على العرش) طه (٤) (والسماء) ذاریات (٤٧) (غضاب)
غینك كسریله غضبانك جمعیدر كه بالطبع طارغین خشمناك آدمه دینور
(غضاة) غینك فتحیله بادیه اشجارندن فارسیده تاغ وتركیده داغدغانی وسكد

اغاجی دیدکلری شجر در جمعی غضا کلور شجر مرقوم متین اولور آتشی بر نیجه
کون سونمیوب طورر (شب وشبوب آتش طوتشدرمق و آتش
طوتشمق معنالرینه متعدی ولازمدر باب اولدن (جوانح جانحه‌نک جمعیدر
کوکس تخته سنک التنده اولان ایکی طرفلو کوچک قبورغه کمکلرینه دینورکه
کاکرک تعبیر اولنور (ضلع عنب وزننده ایکو کمیکنه دینورکه قبورغه تعبیر اولنور
جمعی ضلوع درحمله (ومن رحمته) قصص (٧٣) سکنو بر نسنه یه اونودوب
آندن قلبی فارغ و آزاده اولمق معناسنه در باب اول ورابعدن (حقف
حانک کسریله بیوک ودکری اولان قوم یغننه دینور (وقالوا لن) بقره
(١٠٥) المال والبنون) کهف (٤٤) فراغ برایشدن اشتغالی ترک ایله
قورتلوب بوش طورمق (جدة عدة وزننده مصدر در زنکین اولمق معناسنه
(مفسدة میمک وسینک فتحه‌لریله مصلحه‌نک ضدیدرکه بر
شیئک یا بر خصوصک تباه وفاسد اولمسنه باعث اولان شیئه دینور
(نوال فتحله ویرکی یه دینور (بدرة ایچنده بیک علی قول اون بیک درهم
وعلی رأی یدی بیک دینار اولان کیسه یه اطلاق اولنور (عین سکه‌لی وسکه‌سز
التونه دینور (اقامة بر یرده دائمی طورمق معناسنه درکه مقیم اولمق تعبیر
اولنور (ضیم فتحله ظلم وبیداد معناسنه اسمدر (عیر بفتح العین (وتد تانک
فتح وکسریله قازق (خف خاء معجمه‌نک فتحیله بر آدمی قورلیوب خاکسار
ایلمک معناسنه در ودابه یه بینمز حبسی ایلمک معناسنه مستعملدر بو اراج
معنای ثانیه اسمدر (رحة رانک ضمی ومیمک تشدیدیله چوروک ایپ

پارچه سنه دینور (رثی بر آدمه آجیوب رحم ورقت ایلمک باب ثانیدن (ضنوء
بفتح الضاد وضمها (ربض فتحتینله شهرک سور وباروسنه وشهر انیوره
وواروشه دینور (فرشتة فاء وشین معجمتینک فتحه‌لری وبینلرنده رانک
سکونیله انا طولیده اماسیه دیدکلری بلده‌نک اسمیدر بانیسی اولان
فرشته بن روم بن سام بن نوح علیه السلام ایله مسمادر غیر منصرف ایسه‌ده
بو بیتده ضرورت وزن ایچون منصرفدر (شقاوة بدبخت اولمق باب رابعدن
ومتعدی دخی اولور (صلیان بضم الصاد (بیع عنب وزننده در (یوم یأت)
هود (١٠٧) شدة شینک فتحی ودالک تشدیدیله جنکده هجوم اوزره
حمله ایلمک باب اولدن (یهب لمن) شوری (٤٨) شهباء حمراء وزننده
کرکلو اوستکلکلو آته دینور علی قول آق وقره‌لری وبر وزنه دملکلری بیک
بیک کلکیشی اولانه دینور وبو اوصاف جمیله دندر واخزی کوچک
اولانه دینملکله ضد اولور (عدو سکرتمک (صارخ مدد وفریاده
یتیشن آدمه دینور مغیث معناسنه در فریادرس تعبیر اولنور ومدد
استیین دادخواهه دینور مستغیث معناسنه بو صورتده ضد اولور
(وغا فتا وزننده ناسک شماطه سنه وغریو وفریادینه دینور علی
معمله ایله وعا دخی بو معنایه در (استلام زره کیمک (فنیق امیر
وزننده شول بعوره دینورکه بغایت کریم ونجیب اولمغله اصلا کندیسنه
تحمیل کبی رنج وازا اولنمیوب واوزرینه رکوب اولنمیه (مرحل ترحیلدن
اسم مفعولدر ترحیل کوچرمک معناسنه در (لهم فیها) فصلت (٢٨)

(ابقاء برشیئڭ زمانی وجودی حالت اولی اوزره ممتد ومستمر اولمق
معناسنه در باب رابعدن وثانیدندر (ولا یشرب بفتح الراء (ابخل فتحتینله
ناکسلك ایدوب امساك ایلمك معناسنه در باب رابع وخامسدندر
(لئلا یبطئ علی صیغة المجهول (عداء قتال وزننده برسکردیمه ایکی شکاری
پیدرپی صید ایلمك (دراك قتال وزننده آت اردینه دوشدیکی وحشینك
اردندن یتشمك (تضحیح قربه دن صوسزمق باب ثالثدندر بوراده ترلمك
معناسنه در مجازا (یكاد زیتها) نور (٣٥) سنابك سینڭ فتحی وبانك
کسریله قنفذ وزننده سنبکك جمعیدر بتون طرنقلو دوابك طرنقلری
اوجنه دینور (عثیر عینك کسری وثانك سکونی ویانك فتحیله توز
معناسنه در (عنق فتحتینله دوه وسائر دوابه مخصوص برکونه یوروش
دینور که آدیملرینی آچوب بیونلرینی سوندروب یره دوشنه رك اشكین یوروشیدر
عبارتدر (تسمیر میخلمق (شهب ضمتینله شهابك جمعیدر ودراری معناسنه در که
زیاده سیله براق اولان کوکبلردر مراد سبعهٔ سیاره در بوراده هانك
سکونی ضرورت وزن ایچوندر (دجیة غرفه وزننده قرانکولغه دینور ظلمت
معناسنه جمعی دجی کلور دالك ضمی والفك قصریله (اسكر بفتح الكاف
(علی التشرب بحرکات الشیء (لو کان فیهما) انبیاء (٢٢) کفعلك بفتح
الفاء (اصطناع صنیعه اتخاذ ایلمك معناسنه درکه برکمسه یه پرورش
واحسانله آدم ایدوب یتشدرمکدن عبارتدر (حمت علی صیغة المجهول
(صبیب نصیب وزننده قیراغو تعبیر اولنان رطوبته دینور که قیشین کوزلرنده

یاغار وکوزه دن چقانه تره اطلاق اولنور عرق معناسنه (رحضاء رانك ضمی
وحاء مهمله نك فتحیله حمی عقبنده ظهور ایدن تره دینور (اساءة برکمسه یه
کملك وکوتولك ایلمك (تنجیه قورترمق (حذار مفاعله دن مصدر ثانیدر
بری برینی قورقتمق وصقندرمق معناسنه بوراده بناسی واحد ایچوندر (غرق
فتحتینله صویه بوغلمق باب رابعدندر (رقأ سیلان ایدن کوز یاشی وقانی
مقوله سی سیلوب دیکلمك باب ثالثدندر (حلم حانك کسریله انده یوا شلغه
دینور وعقل معناسنه مستعمل سبب حلم اوله بیلجکیدن جمعی احلام کلور (سقام
فتحله خسته لك دینور (کلب فتحتینله برکمسه یه قودوز کوپك طلامغله کوپك
کبی قودورمق معناسنه در یقال کلب الرجل کلبا من الباب الرابع اذا اصابه
الكلب من عض الكلب الكلِب (فل فتح فا وتشدید لام ایله اسمدر کدکه دینور
رخنه معناسنه جمعی فلول کلور (قراع قتال وزننده جنکده بهادرلر بری برایله
اورشمق (کتائب کتیبه نك جمعیدر عسکره والایه اطلاق اولنور بعضیلر قبیله
علی قول عسکر عظیمه ده الارحه اوله رق برسمته چکلمش طوپ الایه دینور یاخود دشمنه
اوزره چاپل ایدن بر بلوك سواری عسکره دینور که یوزدن بیك نفره قدر اوله
(وما تنقم منا) اعراف (١٢٦) نهب فتحله ماله غارت وتالان ایدوب غنیمت
المق باب ثالث ورابع واولدندر (ارماج برشیئه یه بر توپ ایچره دوروب صارمق
(ضب ضادك فتحی وبانك تشدیدیله حشراتدن کلر دیدکلری جانور (خابور کافور
وزننده بر نبات آدیدر ورأسی عین ایله فرات بیننده بر نهرك اسمیدر که رقه قضاسنده در
ودجله موصل شهر قیننده بر نهر دیکرك اسمیدر وبر وادی آدیدر بوراده نبات

معناسنه اسبدر (جزع فتحتینله صبرسزلق ایدوب اظهار حزن ایله تلاشی ایلمك
باب رابعدندر (ابتسام آهسته و نازکانه کولمك (حصص بکسر الحاء (یقولون)
منافقین (٨) کاهل بانك کسریله حارك معناسنه در که ارقه‌نك یوقریسنده
ایکی کوره‌کك اوست یانیدر علی قول ارقه‌نك بیوننه کوکنه طوغری یوقریسنك
مقدمنه دیئور که ارقه‌نك ثلث اعلاسیدر التی عدد اوکورغه کمکلرینی مشتملدر یاخود
ایکی کوره‌کك اراالغنه دیئور که ترکیده یغرنی تعبیر اولنور فارسیده یال دیئور
یاخود بیوننك ارقه‌یه قاوشدیغی یره دیئور (علی ترتیب الولادة بکسر الواو
(ثل ثاء مثلثه‌نك فتحی و لامك تشدیدیله هلاك ایلمك و بنایی یقمق معنالرینه‌در
بابِ اولدندر ومنه یقال ثل الله عرشه ای اماته اوا ذهب ملکه اوعزه (واما
الضرب اللفظی) ویوم تقوم الساعة) روم (٥٤) جام کومشدن اولانه
قابه دیئور طاسه ومشربه و ساغری کبی (مجاملة بر آدم ایله صدق صمیمله دوستلق
ایلمیوب صورتا کوزلجه معامله ایدشمك علی قول کوزل الفت و معاشرت ایدشمك
معناسنه‌در (جبة لباس معروفدر که ترکیده دخی جبه دیرلر (برد بانك ضمیله
بر نوع چیزو قلی قماشی و بر نوع عبایه دیئور که احرام کبی بدنه بورنیورلر (جنة
جیمك ضمیله برشنه‌یی ستر و قایه ایدن شیئه دیئور (شرك فتحتینله آوجیلرك
دوزاغنه و آغنه دیئور (شرك اشراکدن اسمدر کفر معناسنه که واحد حقیقی
اولان ذات اجل و اعلایه حاشا شریك اسنادینه دیئور (والتفت الساق)
قیامة (٢٩) جدی جهدی بالفتح المشقة ای حظی من الدنیا اتعاب النفس
نی الوصول الی المطلوب (جوی هوی وزننده درونده پنهان اولان عشق و محبة

دیئور و حزن و اندوهه دیئور و وجد و عشقك شدتنه و قلبك حرقتنه دیئور (کن
کافك کسری و نونك تشدیدیله اوه و اوطه‌یه اطلاق اولنور (دامس مظلم
کبی‌یه دیئور یقال لیل دامس ای مظلم (طامس بعید معناسنه‌در یقال بلد طامس
ای بعید (وهم ینهون) انعام (٢٦) ذلکم بما) مؤمن (٧٥) واذا جاءهم)
نساء (٨٥) عورة انسانده ستری واجب اولان اعضایه اطلاق اولنور (روعة
اسمدر قورقویه دیئور (وجئتك) نمل (٢٢) فاقم وجهك) روم (٤٢)
قال انی) شعراء (١٦٨) نعظم ال آیه سیله بر آدمك یوزینه یابدنك صفحه‌سنه
شمار اورمق باب ثانیدندر (شمیم قوقلق (عرار عینك فتحیله بهار البر
اسمیدر که یابانینك صغر کوزی دیدکلریدر بهار دخی دیرلر (غنیة غنیه
وزننده آخر نهاره دیئور (کاعب ممه‌سی آغرشقلنمش قیزه دیئور (مغرم
مکرم وزننده درد عشقه کرفتار اولانه آشفته‌یه دیئور و برشنه‌یه پك
دوشکون حریص اولانه آرمه دیئور (قاضب کسکین قلیجه دیئور (سفاه
فتحله عقل و ادراك خفیف اولمق علی قول نقیضیدر که عقل و ادراکدن بی بهره
اولمقدن عبارتدر یاخود جهل و نادانی معناسنه‌در (افصاح فصاحت و بلاغتله
تکلم ایلمك معناسنه‌در و کلامی چپارزلو سویلمیوب آچق و ظاهر ادا ایلمك
معناسنه‌در (فانف البلابل زلزله وزننده بلبله‌نك جمعیدر که قلبه بغایت
هراشی و اضطراب ویرن تاسه‌یه و وسوسه‌یه و غلیانه دیئور (باحتاء بلابل
احتاء اشمه قازمق معناسنه‌در و بر آرمك ما فی الضمیرین یوقلمق معناسنه
مستعملدر و بلابل بالکسر جمیله بلبله‌نك جمعیدر که اکثر کلی بر داغه دیئور (ارنه رنك

٧ ونخشی) احزاب (٣٧) استغفروا ربکم) نوح (١٠) قال انی) شعراء (١٦٨) صح

فتحی و نونك تشدیدیله سنه دینور صوت معناسنه (ضریب قمار اوقلری
اوزره موکل اولان کمسه یه عاقول قمار اوقلرینی ضرب ایدن کمسه یه دینور
(سماح سینك فتحی و کسریله سخی و جوانمرد اولمق (خزن خاء معجمه نك فتحی
و زاینك سکونیله مالی بر مکانه محرزده حفظ ایلمك باب اولدن (عذب فتحله
مطلقا طیب و خوشگوار اولان طعام و شرابه دینور (خصر خاء معجمه و فتحتینله
اوشومك و صوغوق اولمق معنالرینه مصدردر باب رابعدن (ضور و ضیر ضرر
و زیان ایلمك یقال ضاره الامر یضوره ضورا و یضیره ضیرا اذا ضره (ابیض
آق نسنه یه دینور جمعی بیض گلور بانك کسریله اصلی بیض ایدی بانك
ضمیله یایه صیانت ایچون ضمه یی کسره یه تبدیل ایلدیلر و ابیض قلبه اطلاق
اولنور (مالکم لاترجون) نوح (١٢) ترصیع برشیئی برشیئه یناشدرمق
و اوتورتمق و قوشك چبوقلر ایله یووه یاپمسی کبی برنسنه یی اورمك معنالرینه در
(قرع قبو چالمق معناسنه در باب ثالثدن (فیها سرر) غاشیه (١٣) فی سدر)
واقعه (٢٧) والنجم) نجم (١) فدنوه) حاقه (٥٠) اثرا بر آدمك حالی
چوق اولمق (ثمد فتحله اصل و ماده سی اولمیان آزجه صویه دینور که کیروسی
گلمز اولور (ایرا چقماقدن آتش چقارتمق (زند مرخ و عفار نام شجرلردن اهل
بادیه نك دوزدکلری چقماغه دینور (و نمارق) غاشیة (١٥) و آتینا بها)
صافات (١١٧) مهاة حصاة وزننده یبانی صغرینه دینور جمعی مها گلور (خط
خاء فتحی و کسری و طانك تشدیدیله بحرین دکزنده بر لیمانك آدیدر رماح خطیة
دیدکلری مزراقلر اورایه منسوبلردر سر محللردن گلوب اوراده صاتلدیغیچون

ذابل شول قارغی یه اطلاق اولنور که طلو و اوزلو اولمیوب انجه رك و قبوغی بری
برینه یاپشق اوله (کل فی فلك) انبیاء (٣٣) و ربك فکبر) مدثر
(٣) بیت فارسی شکر بترازوی وزارت برکشی شو همره بلبل بلب هم مهوشی
قرارة سحابه وزننده آرام و سکونه اولنه جق یره اطلاق اولنور آرامگاه معناسنه
(فاما الیتیم) والضحی (٩) خلة خاء معجمه نك فتحی و لامك تشدیدیله حاجت
و فقر و فاقه معناسنه در (قذی عصا وزننده انسانك گوزینه و مشروباته
دوشن قار و قاشاك و چرك مقوله سنه دینور (خاتمة فی اللغات الشعریة)
جواد فتحله کریم و جوانمرد آدمه دینور مذکر و مؤنثه اطلاق اولنور (تهلل
بشر و سروردن یوزی گولوب ایشیمق (عبوس ضمله بجهندلقدن یوز بوروشدیرمق
اکشیمك (شفرة فتحله قلیجك آغزینه دینور (ظفر فتحتینله مطلوبه
دسترس اولمق معناسنه در بابه رابعدن (فاتك جری و مقدام
و بهادره دینور (لهج فتحتینله برنسنه یه پك حریص و آرزومند اولمغله دائمی
انکا دوشکون اولمق معناسنه اولمغله بیده که لهج کسرها ایله آندن صفتدر
(ابی الطیب سید وزننده متنبی شاعرك کنیه سیدر اسمی احمددر متنبیء نبوت
کاذبه مدعیسی اولانه دینور شاعر مرقوم ارض سماوه ده بنی کلب قبیله سنه
واروب ابتدا نسبی امام حسن رضی الله تعالی عنه سلسله سندن اولدیغنی دعوی
ایدوب بعده نبوت ادعاسنه دوشمکله متنبی اطلاق ایلدیلر بعده دمشق شامده
بر قباحتنه جم غفیر شهادت ایتمکله اخذ و بر مدت حبس اولندقدنصکره تائب
و مستغفر اولمغله اطلاق اولنمشدر (اعداء همزه نك کسریله سکرتدرمك و براقمه

ظلم ایلمك وسرایت ایتدرمك معنالرینه در یقال اعدی الامر اذا جاوز غیره
الیه ومظلومه ومغلوبه امداد ونصرت ایلمك یقال اعدی زید علی فلان اذا
نصره واعانه وقواه (دلیل قولاغوزه دینور (جهام سحاب وزننده یغموسز
بلوده دینور علی قول یاغموری یاغمش اولانه دینور (خرص خاء معجمه نك
ضمیله آغاجك دالنه دینور ومزراق قارغیسنه دینور وتمرنه دینور بونده خانك
كسریله ده جائزدر جمعی خرصانه كلور خانك ضمی وكسریله (فتیانه فانك
كسریله فتانك جمعیدر دلو قانلو جوانه دینور وكریم وجوانمرد آدمه اطلاق
اولنور (لماهم بضم اللام وكسرها (ذو العمامة بكسر العین (یبس بكسر الباء
من باب علم (ابی نواس بضم النون (ابی الشیص بكسر الشین (افوه احمر
وزننده اغزی بیوك آدمه یاخود اوك دیشلری اوزون اولوب اغزی
یایوان اولمغله دوداغندن چیقمش یه دینور وآزد قبیله سندن بر شاعر
آدیدر (میر میمك فتحیله بیع وزننده محل آخردن ذخیره كتورمك معناسنه در
یقال مار فلان عیاله یمیر میرا اذا اتاهم بمیرة (كلمح البصر) نحل (٧٩)
ازماع بر خصوصه جمعیت قلبیله صمیمی عزم ومباشرت ایلمك یاخود وجها
من الوجوه رجوع ایلمیوب انفاذینی تصمیم جهتیله عزیمت ایلمك معناسنه در
(علی هجرنا بفتح الهاء (فصبر جمیل) یوسف (١٨) حسبنا الله ونعم الوكیل)
آل عمران (١٦٧) شتوه یوز چركین وبد اولمق (قبح چركین اولمق معناسنه در
باب خامسدن (لكع لامك ضمی وكافك فتحیله لئیم وفرومایه یه دینور
(مداراة رفق ولطف وسهولتله معامله ایلمك معناسنه در كه تركیده مدارا ایلمك

تعبیر اولنور (حف حاء مهمله نك فتحی وفانك تشدیدیله بر نسنه نك چوره سنی
دوره واحاطه ایلمك معناسنه در قوشاتمق تعبیر اولنور باب اولدن (مكاره
مكروهك جمعیدر محن وشدائده اطلاق اولنور (بواد غیر ذی زرع) ابراهیم
(٤٠) انا لله وانا الیه راجعون) بقره (١٥١) لمی لامك حركات ثلاثه سیله والفك
قصریله دوداقده اولان اسمرلكه دینور كه عند العرب مدحه در (عذیب
مصغر بنیه سیله كوفه یه بر مرحله برده بر صو آدیدر (بارق كوفه ده بر موضع
آدیدر (عالیه مزراغك وقارغینك یوقریسنه كه اورته طرفیدر علی قول
اوجنه یاخود تمرنك طرفندن نصفنه دینور جمعی عوالی كلور (رفو رانك فتحیله
یرتق ثوبی یماملق اوكارمق (بال حال وشان معناسنه در (فخر بر آدم
متصف اولدیغی خصال وفضائل ایله نازنده لك ایدوب اوكونمك معناسنه در
باب ثالثدن (مغاربة میمك فتحی ورانك كسریله مغربه نك جمعیدر
(فعلة فانك فتحی وضمیله دأب وعادته اطلاق اولنور (رمضاء حمراء
وزننده كونشك شدت حرارتندن یك قزغین یره دینور (التظاء
آتش علولنمك (استجارة امان ویرمك وحفظ وحمایت اولنمغی نیاز
ایلمك (تأنق تفعل وزننده بر نسنه یه دقت وملاحظه ایدرك حكمت
واتقانی وجهیله عمله كتورمك معناسنه در وبربیری فوقلنوب مخلوط
اولمق (سقط الرمل سینك حركات ثلاثه سیله عظیم قوملغك غلبه وكثرتی
نهایت بولوب انجلدیكی یرینه اطلاق اولنور (لوی لامك كسری والفك
قصریله بوكری وبورغاج قوملغه دینور یاخود توكنوب اورته سی منقطع اولانه

دینور (استهلال صبی والده سندن تولد ایلدیکی آنده بکا ایله چاغرمق
(ملأ میمک کسریله طلو قابک آلدیغی مقداره دینور که طلوسی تعبیر اولنور
بمل‌ء فیها اخری طلوسی دیمکدر فوه لفظنک آخرنده کی ها ضمیره مضاف
اولدقده حذف اولنور (حذار حذار حالرک فتحی ورالرک کسر اوزره
بناسیله مکررا اسم فعل امردر احذر معناسنه (بطش فتحله برکسه یه
ارسلان کبی عنف وسطوتله قاورایوب طوتمق (فتک فتحله برکسه‌نک
فرصتنی کوزه درک دوشوروب ناکهان همان آچیقدن قتل ایلمک یاخود
یاره لمق معناسنه در علی قول اعمدر کرک خفیة وکرک مجاهرة اولسون
(قومس قافک ضمی ومیمک فتحیله خراسان ایله بلاد جبل بیننده
بر بیوک قضانک اسمیدر واندلسده بر اقلیم آدیدر (قود قافک
ضمیله اقودک جمعیدر اقود یدکه کلوب صاحبنه بغایت رام ومنقاد اولان
حیوانه دینور (ام فتح وتشدید ایله قصد وآهنک ایلمک معناسنه در
باب اولدن (اقتضاب کسمک معناسنه در وارتجال معناسنه ده
مستعملدر که تفکر وملاحظه ایلمکسزین بالبداهه سوز سویلمکدن عبارتدر
(مخضرم میمک ضمی وخاء معجمه‌نک فتحی وضادک سکونی ورانک
فتحیله سنت اولمامش آدمه دینور وعمرینک نصفی جاهلیت زماننده
ونصفی اسلام عهدی اواننده کذران ایدن آدمه دینور علی قول جاهلیت
واسلامی ادراک ایدن کمسه یه دینور یاخود جاهلیت واسلامی
ادراک ایدن کمسه یه دینور یاخود جاهلیت واسلامی مدرک

اولان شاعره دینور لبید کبی (هذا وان) صاد (٥٥) هذا ذکر وان للمتقین
لحسن مآب) صاد (٤٩)

اشبو مجلهٔ نفیسه بیک ایکیوز اللمشی اوچ سنه سی ذی الحجة الشریفه سنک
اون دردنجی اثنین کیجه سی تمام اولمشدر

سبحان ربنا رب العزة عما یصفون
وسلام علی المرسلین والحمد لله
رب العالمین

م